

REDACȚIA

nr. 1, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10
pe 1/4 an 5
pe o lună 2
Nr-rii de Duminică pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate
pe an 40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.
de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și comitat 502

Scrisori nefrancate nu se primesc

TRIBUNA POPORULUI

Alegerea dela Dobra.

După-cum se știe, pentru a paraliza la Dobra candidatura naționalistului Dr. Vlad, stăpânirea ungurească și-a găsit o coadă de topor, un Român care toată viața lui de briu cu Ungurii și-a petrecut-o.

Faptul acesta servește confrăților nostri dela »Drapelul« să scrie un articol ale cărui concluse ne simțim îndemnați a le discuta puțin.

Scrie anume »Drapelul« (dela 17/30 Maiu) că tocmai alegerea dela Dobra ori mai bine, încurcătura ce va produce unealta guvernului unguresc, va convinge atât pe Dr. Vlad cât și pe tovarășii săi de luptă câtă dreptate a avut dl Mocsonyi când a zis:

»In lupta grea pentru existența națională a poporului român este rezistența pasivă nu numai ultima noastră armă legal-constituțională, ci este și rețuta noastră inespugnabilă, din care — afară de slăbiciunea noastră proprie — nu ne poate scoate nici o putere pământeană și din care — fără de a părăsi terenul legal nici cât un fir de păr și fără de a sacrifica nici o iotă din principiile noastre — putem privi viitorul cu conștiința liniștită a datornicilor și ai căror datorii sunt să ne educă acestă».

Ori va fi ales Dr. Vlad ori nu, noi credem că onorații nostri confrăți dela Lugoj exagerează importanța rezultatului, ori care ar fi el. Pentru-că după-cum din faptul că Dr. Vlad va fi ales nu se poate deduce că d'aci încolo unde vor mai lupta, candidații naționaliști români vor reuși, tot așa, dacă prin uneltele sale păcătoase, prin teroare și abuzuri guvernul ar reuși să învingă asupra Românului de inimă, asta n'ar însemna că acum activiștii trebuie să depună urma.

Redactorul »Drapelului« este destul de inteligent pentru a înțelege atâta. N'are decât să se gândească la lupta lui Lueger, în Viena, ori a socialiștilor din Germania. Un șir întreg de ani au luptat, până să ajungă la țaria actuală. Ear noi nu ne putem închipui lupta decât tot așa: o să cădem poate mulți și de multe ori, dar dând nainte, după fie-care campanie avem să fim tot mai tari. Deșteptăm tot mai mult masele poporului; guvernului și candidaților maghiari le vom face tot mai multe greutăți, ceea-ce fără îndoială, dacă stăm în pasivitate, nu s'ar ajunge, ci poporul va ajunge tot mai tare în stăpânirea partidelor maghiare. Cel dela »Drapelul« să și amintească de alegerile dietale din urmă și de adunarea recentă din Beiuș, unde Românii s'au strâns în giurul lui Kossuth Ferencz.

Cât privește acum faptul că guvernul își găsește câte un renegat, cu ajutorul cărui să cerce a produce zăpăceală între Români, întrebăm pe cel dela »Drapelul«: oare își pot închipui că se va face o lege care să facă cu neputință »coadele de topor«?

Așa că nu?

Urmează oare din asta, ca noi nici-odată să nu mai intrăm în lupta electorală?

Desigur că nu, ci urmează că toți cei ce stau pe baza aceluiași program să și strângă rîndurile și cu toate puterile, la ori-ce ocazie, să se arunce asupra renegaților cari se dau drept coadă de topor în mâinile guvernului.

De altminteri în cazul cu Dobra, noi credem că cea mai bună lecție o vor da-o însăși alegătorii români, cari se vor întoarce de unealta guvernului și vor sta în giurul steagului național, pe care cu atâta însuflețire l'au desfășurat.

Lupta la comitat.

Interpelarea dlui Dr. St. C. Pop. — Fișpanul volnic. — Românii protestează. Propunerea baronului Bánhidly. — Vorbitorii români M. Veliciu, Dr. St. C. Pop și Russu Șirianu.

Comitatul Aradului este în majoritate covârșitoare românesc. Și totuși, grație falsificării sistemului reprezentativ, congregația de Sâmbată a votat încredere lui Széll. Și te pomenești că primul ministru o să ia în serios și o să creadă că într'adevăr, locuitorii d'aici au încredere în guvernul ce presidiază. Eată cum s'au petrecut lucrurile.

Fișpanul după-ce deschide ședința ne și declara, că nu dă cuvânt lui Dr. St. C. Pop, care i-a anunțat o întepelare (în afacerea măcelului dela Șeprenș), de oare-ce în congregația extra-ordinară nu se pot face interpelări.

Russu Șirianu. Dar cetățenii se pot împușca ori când și sub ori-ce pretext?

Dr. St. C. Pop. Iau la cunoștință cu întristare că dl comite suprem nu-mi acordă cuvântul. Asta arată că habar n'are de cele ce se întâmplă pe teritoriul comitatului, unde, se știe, la Șepreuș au fost măcelăriți șapte cetățeni pacnici de geandarmii sălbatici.

Fișpanul. Nu permit să se aducă afacerea în discuție. Poștește la adunarea ordinară a comitatului.

Russu Șirianu. E prea mult până atunci. Ororile trebuie discutate cât mai tute.

Se trece la ordinea zilei. Venind la rând protestul coinunei Siclau în contra înfrățirii postului de geandarmi, (ceea-ce s'a cerut și din Moroda, fără știrea comitatului comunal), Dt. St. C. Pop susține protestul dat de preotul I. Codrean și soții spunând că chestia naționalităților, socialiștii, și peste tot, ori-ce mișcare nu cu baloneta geandarmilor se rezolvă, ci cu legi drepte și cu aplicarea cinstită a legilor.

Majoritatea (maghiară) votează însă orbește toate propunerile comisiei permanente.

După-ce protonotarul Schill citește propunerea baronului Bánhidly, primită și de comisia permanentă, de a se osândi obstrucția din Dietă și a se vota încredere guvernului, baronul Bánhidly își susține propunerea.

Cuvântarea dlui M. Veliciu

Onorată Congregație! Dacă propunerea dlui baron Bánhidly n'ar avea caracter politic, în trei cuvinte am putea isprăvi cu ea. Așa însă, caută să o luăm la desbatere mai largă.

Asupra mea întregă propunerea, ori mai bine: tendența celor ce o susțin face impresia că guvernul stă rău, lui Széll i s'au rupt nogițele și prin oamenii săi de încredere apelează acum la comitate, să-l încurajeze, să-i dea vot de încredere, cu un cuvânt să-l mai susțină în poziția sa care se clatină rău în Dietă. Vrea anume dl Bánhidly să ne facă pe toți a lua poziție în contra obstrucționistilor din Dietă și să votăm încredere lui Széll.

Ca partisan al partidului național român, pe care guvernul d-voastră îl oprește în activitatea sa, dar care, cu toate acestea, există prin noi (așa e, așa e — strigă Românii) declar că în afacerile din Dietă, în certurile d-voastră de partide nu ne amestecăm. Întreb însă: De unde și până unde să vină comitatele să dea drept guvernelor de a cârmui și mai departe când în parlament li-s'a înglodat carul? Apoi dacă s'ar admite că guvernul dela comitate să se inspire, oare ar mai rămâne în Dietă un picior de opozant, s'ar mai ține acolo socoteala de opiniile minorității? Dar i-ar fi așa de ușor guvernului să și comande în comitate hotărârile cum îi place ca de aceea are ceata de slujbaști și instituațiunile riliștilor (aprobări între Români).

Noi, de altfel, chiar din cearta ce se urmează în Dietă între partidele d-voastră, constatăm că sunteți la fel de șovinisti, capabili și uniți și alții să negați existența statului modern și lupta dietală nici nu se petrece în giurul unor idei măntuitoare pentru patrie, ci pe chestii de desubtul cărora stă șovinismul, în urma cărui pe noi ni-ați scos din parlament.

Și veniți acum să cereți încredere pentru guvernul care nouă nici un bine nu ni-a făcut, sub care trăim despoiați de toate drepturile, căci cine a abuzat mai

FLORENȚA.

24 Aprilie.

Nu înzădar i-se zice grădina Italiei, ci cu drept cuvânt! Și fiecare palmă de pământ sfințit este, pentru-că nu e oraș în lumea întreagă, care să fi fost patria atâtor genii și să fi adăpostit atâția preoți ai artei... Divinul Dante, părintele poeziei italiene, aici a văzut lumina zilei, și dacă frământările de pe acele vremuri de întuneric au adus cu sine ca purtătorul făcliei pentru lumea întreagă să fugă din patrie, azi cea mai frumoasă piață din Florența cu statuia nemuritorului poet este împodobită. Donatello și Cellini, maeștri sub dalta cărora marmora prindea grațiu, aici s'au născut. Michelangelo, acest atlet între genii, născut în apropiere, la Caprese, tot în școala florentină s'a format, căci maeștrul florentin Rossalino i-a fost întâiul povățuitor... Pe Machiavelli parcă nici nu-l poți pronunța, fără să-ți aduci aminte de — Florența...

Și așa mai departe, sunt o mulțime cari în Florența s'au născut, aici au învățat și s'au ilustrat și d'aici au plecat în lume să ducă mai departe lumina și adevărul, pentru propagarea cărui nu s'au speriat nici de martiriu... La San-Marco din Florența se poate

doar vedea și acum celula îngustă în care a pățimit Savonarolla și de unde spre rug l'au pornit pe dominicanul erou...

Ori cât e de mare și supărător vufetul din giurul meu — căci două sute de Români fac sgomot dându-se jos în gară — sufletul meu se perde în contemplații... Sunt dar pe pământul și-n orașul unde arta înflorește chiar și când Italia întreagă se sbătea de altfel în chinuri grele?... Unde s'au scris versuri în limba care sute de ani a fost legătura cea mai intimă dintre frații politicește vrăjmași adesea cruzi din cale afară!...

Și ce frumos a fost dela Roma până aici. Panoramele, cari ne vrăjesc anii copilăriei nevinovate, doar să-mi fi făcut așa impresie... Mă și întrebam: cum poate să fie Florența o grădină mai frumoasă, decât grădina asta imensă pe care o străbatem, grădină în care deal și vale se perindă într-o variație cum rar se mai pomenește. Și multă vreme, cât mergem așa, spre mează noapte, în spre răsărit un șir de munți ni-se arată cu pleata lor albă... Tresem apoi pe lângă un lac mare, Trasimene. La 217 n. de. C. aici a bătut Hanibal oștirea romană condusă de consulul Flaminius... Și cum stau la

geam, privind lacul ce se întinde spre răsărit de calea ferată, până sub munți, îmi vine ca și când aș asculta o poveste și aș vedea cum năpraznicul Hanibal trece cu vitejii săi călare prin valuri și surprinzând tabăra romană, o pune pe fugă, și spaimă împrăstie în Italia întreagă... Și nu-i pasă viteazului mare că în lupta incinsă și-a pierdut ochiul, săgetat d'un Roman, ci ca o săgeată ajunge sub zidurile puternice ale Romei, încât Hanibal ante portas era pe buzele fiecărui roman și pentru întâia oară stăpânii lumii se cutremură...

Suntem în valea riului Arno. Și mergem binișor, toate aproape de țermul lui, străbătând tunele o mulțime, dar mai presus de tot desmierdându-ne privirile asupra văii acestela largi, cât cuprindem cu ochii, și toată valea-i ca o grădină, cu vile, nenumărate și-i prejmuțată cu șiruri de munți în stânga riului ear în dreapta, spre apus, coline mai duici.

Admirasem, nainte cu câțiva ani, valea Rinului și-mi închipuiam că vale mai frumoasă nu există în lume. E romantică, nu-i vorba, dar ceva mai dulce și mai senin ca valea Arnului nu-mi pot închipui și dacă ar fi să aleg pe trei ori după oaltă m'ăș duce la

Florența, și numai după aceea m'ăș dori pe la Neuvied ori Colonia.

Domul.

Domul (S-ta Maria de Fiore), a cărui zidire a început la 1298, sub papa Bonifaciu VIII. dominează peste întreagă Florența. Cupola este opera lui Brunelleschi, unul din marii arhitecți ai Italiei... Fațada, numai din marmură albă, neagră și verde, este fără păreche în lumea întreagă. De altminteri exteriorul mândrei clădiri este fără asemănare: tot e din marmură (albă, neagră și verde), și fațada are atâtea ornamentațiuni, desemnurile (porți, trei la număr, ferestre rotunde, tot trei la număr, chenare și stâlpi) d'o așa armonie și d'o așa desvârșită executare, încât stai înmărmurit. Îndeosebi cele trei porți, cu mozaic și basoreliefurile d'asupra lor, reprezintă deosebite scene din biblie sunt adevărate minuni ale artei arhitectonice. Sarrocchi, Pasaglia, Giovannetti, Rafael Romanelli, Tassara, Zochi, Paganucci și alți maeștri mari ai Italiei și-au nemurit numele prin aceste decoruri ale Domului.

Interiorul nu e mai puțin bogat. »Incoronarea Fecioarei«, mozaic de Taddeo Gaddi, d'asupra porții celei

tare de cuvintele „jog, törvény és igazság“ ca tocmai Széll?

De altfel constat că și baronul Bánhidy simte că susține o cauză perdută, căci n'a îndrăznit să meargă în Dieta și acolo să vorbească, ci numai având la spate ceata de slujbași cari aprobă tot, cere încredere pentru Széll.

Noi nu votăm însă. Cu atât mai ales, cu cât chiar actuala administrație comitatensă este nu se poate mai vitrigă. La Șepreuș văzurăm că se împușcă Români și peste tot, grație negrijii și nepricoperii D-Voastră, merg rău toate, poporul ia lumea în eap.

Ne declarăm deci toți în contra propunerii dlui Bánhidy și cerem trecerea la ordinea zilei peste ea (Trăiască).

Vorbirea dlui Dr. St. C. Popp.

Conform înțelegerii comune dela club, Dr. St. C. Popp vorbește ungurește, pentru-ca adevărurile ce va spune, să fie înțelese de toți Ungurii. El și ascultă toți cu încordată atenție, ear Dr. Popp pronunță o strașnică filipică la adresa guvernului și venind la luptele dintre partide, spune că într-o opoziția luptă contra unor noi sarcini și pentru lărgirea dreptului electoral, noi n'avem cuvânt să ne superăm ci chiar simpatizam cu asemenea direcții. Condamnăm însă șovinismul și felul cum s'a falsificat în statul ungar sistemul reprezentativ, așa că dela 1868 guvern n'a căzut prin alegeri și mai bine d'un sfert de veac stă la cârmă același partid.

Vorbirea dlui Russu Șirianu.

Onorată congregație! În ședința de altăieri a Dietei un distins reprezentant al capitalei D-Voastră a zis, între altele, următoarele (citește ungurește):

„Onorată Dieta! Până ce parlamentarismul nostru e o formă goală — după-cum am dovedit — un simplu pervaz și înregistrare, cari toate se consumă de voința regală, pentru-că noi nici nu îndeplinim altceva, decât înregistrăm propozițiile regale, până-ce această Dieta alcătuită în urma legii electoriale basată pe cens nici nu poate reprezenta majoritatea țării, și astfel afirmarea că reprezentați voința majorității țării este tot așa de neîndeplinită ca și când am afirma noi aceasta, pentru-că nici D-Voastră nici noi nu reprezentăm majoritatea poporului, ci numai a poporului politic, majoritatea alegătorilor din acea țară, în care sunt scoși din constituție cei-ce formează majoritatea țării, și, câtă vreme așa se petrec lucrurile, e păcat să vă propoziți așa fudul la principiul majorității“.

Ear în ședința dela 39 Maiu a Dietei un alt reprezentant ilustru al maghiarilor, Eötvös Károly despre aceste cuvinte ale lui Vázsonyi a zis:

„Afirmarea lui Vázsonyi e lucru serios ear nu glumă, pentru-că într-adevăr majoritatea din Dieta nu este majoritatea dominantă, ci majoritatea domnitorului“.

Va să zică eată, doi Unguri distinși desmint ceea-ce afirmă aici dl baron, că majoritatea dietală reprezintă voința țării. Ceea-ce de altfel va fi simțind și dl baron Bánhidy, căci n'a avut curajul să-și ridice cuvântul în Dieta.

El, dacă Ungurii spun aceasta, ce o să zicem noi, cari mai mult decât ori-cine simțim cum îndeosebii în detrimentul nostru s'a păstrat vechea lege electorală din Ardeal, numai pentru a se împedea intrarea noastră în Dieta, și cari astfel știm mai bine, că în adevăr, majoritatea din Dieta nu are a face cu voința majorității cetățenilor.

Wittmann (deputat dietal) Ba da: majoritatea reprezintă voința legală a majorității cetățenilor din stat.

Russu Șirianu. Prea bine! Dar de ce nu ai luat cuvântul D-Ta în Dieta, și acolo să poștești a susține tesa asta și pe dl Széll (ilaritate mare; dl Wittmann tace și se face mai roșu decât este).

Dar nici nu avem noi de altfel să ne amestecăm în certurile de casă ale partidelor maghiare, cari pentru noi sunt egal de rele, căci toate licitează numai în ce privește șovinismul, ci vom judeca din punct de vedere al nostru, românesc, care ne impune cea mai strașnică combatere a guvernului, deci și a propunerii ce este în discuție.

Cum, noi să votăm încredere unui guvern care ne ține pe cap administrația dela Șepreuș, unde s'au măcelărit țărani români nevinovați?

Fișpanul. Vă rog să vorbiți la obiect. Russu Șirianu. Foarte la obiect vorbesc, căci aici este locul să motivez de ce nu avem încredere în guvernul Széll (aprobări între Români).

Noi, ca reprezentanți adeverați ai poporului, căci de popor suntem trimiși aici, și încă după multe și grele lupte, și, noi toți protestăm în contra propunerii dlui Bánhidy...

Vásárhelyi László. (deputat dietal) Cine toți?

Russu Șirianu. Cine? Uite, noi, Români dela această masă, care nu suntem nici așa de naivi să credem, că pe D-Voastră numai dorința de a face posibil lui Széll să lucreze pentru binele obștesc vă îndeamnă să veniți cu propunerea asta... Patru ani de zile ce a făcut Széll? Și-a bătut joc de lege, drept și dreptate, — ear acum, când opoziția îl strimtoarează rău, vine și se plânge că eată, obstrucționistiți îl împedecă să facă atâtea și atâtea bunătăți... Săracul!

Față de asemenea apucături nedemne, noi opunem însă votul nostru unanim și nu primim propunerea, nu votăm nici un dram de încredere lui Széll (aprobări între Români).

Regele și comitele suprem.

Circulă zvonul, că M. Sa ar fi făcut cu prilejul călătoriei sale la Királyhida niște enunțiațiuni politice de mare importanță.

— Ce înțuință are asupra stărilor din comitate starea politică de azi? — l-a întrebat M. Sa pe comitele suprem al comitatului Meson, Nagy Jenő.

— Majestate! — i-a răspuns comitele — în comitate pretutindenii demonstrează în contra obstrucției.

La asta M. Sa ar fi observat: — E de sperat, că parlamentul în curând earăși va lucra în pace și că întreaga afacere va ajunge la deslegarea dorită. E doară clar, că guvernul nu se poate abate dela finuta sa observată până acum.

Fișle comentează acest incident în fel și chip. Fișle opoziționiste sunt de acord în a constata, că enunțiațiunea M. Sale n'a fost la loc, căci M. Sale nu-i este permis să ocupe poziție față pe lângă un partid sau altul în mod atât de hotărât. Nu-i de loc exchiză puțină că azi-mâne guvernul M. Sale se va recruta tocmai din sinul aceluși partid, a cărui finută M. Sa acum a criticat-o în așa mod.

Măcelărirea unei bande bulgare.

Din Monastir vin știri despre o crâncenă luptă între o bandă bulgară și soldații turci.

Joi dimineața geandarmăria din Monastir a fost avisată, că în apropierea satului Mogila e ascunsă o bandă de bulgari.

Comandantul i-a dat ordin suboficerului Said beg să facă cercetările de lipsă. Acesta a și cutriat cu o mică trupă satul întreg, dar n'a dat de nimeni. Când eșia din sat dădu de o casă îngrădită. Voi să intre. Ușa era incuiată. Nimeni nu voia s'o deschis. Când soldații o sparsere ca să intre, îi întâmpină o ploaie de gloanțe. Said beg căzu mort, asemenea mai multor soldați. Cei-alți scăpară la Mogila, de unde se întoarseră cu 300 de soldați și 2 tunuri.

Trupa asediă casa. Făcu în zid găuri, prin cari împușca. Cei din lăuntru răspundeau cu foc și mai viu. Tunurile începură a bubui, atragând și bași-bozucii din satele învecinate Drevenik și Snegovo.

Banda nu voia să se predea. Un glonț de tun dărimă casa și mulți dintre locuitorii fură omorâți. Un alt glonț mai dărimă 6 case.

Bulgarii se mai apără o vreme, împușcând din câte-va case. Soldații turci

răspundeau, dar cu tunurile n'au mai tras, și peste tot s'au purtat omenește față de femei și copii.

Sara, de teamă ca nu cumva bulgarii rămași în viață să scape, soldații turci au stropit mai multe case din sat cu petrolen și apoi le-au dat foc. În mijlocul acestei mări de flăcări s'a urmat apoi lupta. 17 case au căzut pradă focului. Era o noapte îngrozitoare: Flăcările, ropotul caselor ce se dărimau, împușcăturile, strigătele de durere ale celor răniți.

Altă zi dimineața s'a curmat lupta. Satul oferia o privescătoare îngrozitoare. Răniți și morți zăceau lângă olaltă în lacuri de sânge închiegat. Si pretutindenii ruine, chipie, sdrențe de haine, puși, patroane goale cu suțile. Femeile și copii alergau bocindu-se d'a lungul satului căutându-și pe ai lor.

Pe câmpul de bătaie a căzut și Zvetkov fost profesor în Monastir. Era îmbrăcat în uniformă de oficer bulgar, iar pe chipiu avea inscripția comitetului bulgar: Slobodni mirt! (Libertate sau moarte!) Într-unul din morți au mai fost doi îmbrăcați în uniforme de oficeri bulgari. Bulgarii folosiseră puși sistem Mannlicher și Mauser. Acesti au fost adunate, ca împroună cu uniforme bulgare să serviască drept dovadă, că insurgenții nu fost spriginii de Bulgaria.

Morți au căzut 17 înși; între ei 4 țărani, 1 nevastă și 1 fată. Răniți sunt vr'o 10 înși, între ei o fată. Banda bulgară a căzut până la unul, după o luptă vitejiască-suținută vreme de-o zi față de 400 ostași. Se zice că ar fi fost numai 30 înși.

Cei morți au fost duși în cimitir pe care de boi. Preotul atât pe mișcat era, încât nu putea să vorbiască, ci începu a plânge. S'au săpat mai multe gropi, și în aceste aruncau turcii cadavrele, cum aruncă un cadavru de câne.

Stările sunt foarte îngrijorătoare.

Dela „Transilvania“.

Primim următorul comunicat:

Sibiu, în 27 Maiu 1903.

P. T.

De timp mai îndelungat diferite ziare se ocupă cu banca de asigurare „Transilvania“ și cu unii dintre reprezentanții săi. Aci banca este prezentată ca o întreprindere, care are să servească agitațiunii naționaliste, de altă parte iar sunt atacați în modul cel mai vehement agenții ai reprezentanților ungureșii ale băncii.

mar, chiar acum s'a restaurat. Frescurile d'aici sunt de Santi de Tito, elevul lui Michelangelo.

Ceea-ce face interesant interiorul, e că el e decorat nu numai cu icoane sfinte, dar și cu statui, portrete și basoreliefuri cari reprezintă diferiți bărbați celebri ai Italiei.

Astfel vedem reliefurile medalii ale lui Galileo, Americo Vespucci, Ficino, Toscanelli, de Galducci; apoi Nicolo Acciaiuoli și Filipi Scolari, de Passagli.

Aici e monumentul sepulcral al lui Brunelleschi și alui Lorenzo dei Medicis.

Statui celebre sunt: Stul Matei și Copilul cu flori de Donatello, Stul Marc, de Aretino și S-tul Petru, de Bandinelli, ear de Michelangelo este grupa: „Punerea lui Christos în mormânt“. Lungimea Domului e de 154 metri, lărgimea 93, ear înălțimea 114 metri.

Alături de dom este Campanile (turnul clopotelor), care singur e un capo d'operă (de Giotto); clădirea lui a început la 1334 și după moartea lui Giotto s'a desevârșit în curs de mai mulți ani sub conducerea maestrilor Pisano, Talenti și Taddeo Gaddi. Tot e din marmură de mai multe culori. Basoreliefurile și statuetele ce-l împodo-

besc sunt de Andrea Pisano, Giotto, Luca della Robia, Donatello, Zuccone, Aretino și alții.

În fața Domului este Baptisteriul. Îndeosebi porțile (de bronz) ale acestei clădiri sunt obiect de admirare. Ele reprezintă, în baso-reliefuri, scene biblice. Sunt așa de perfecte, încât Michelangelo a zis că ar merita să fie decor al porților ratului; sunt făcute de Ghiberti, pe când era tânăr, de 23—24 ani, după desemnurile unor maeștri ca Brunelleschi, dela Quercia și Simon da Colle.

În interior, între altele, este monumentul papei Ioan XXIII, de Donatello.

Santa Croce.

Două zile d'arându-l, ore întregi, am petrecut printre zidurile acestui Panteon cu lumină sombră, dar unde-și dorm somnul de veci cei mai mari genii ai Italiei: Dante, Michelangelo și Machiavelli... Și mulți alții, de mai puțină importanță, aici sunt înmormântați, parte în biserică, parte în coridoarele și în curtea din dreapta bisericii (cum întri).

Monumental sepulcral al lui Michelangelo e opera mai multor artiști, elevi de al marelui maeștru. Astfel, pictura d'asupra monumentului (de

marmură albă) e de Lorenzi; doui ângeri ridică două perdele, de desubtul cărora apar și alți ângeri. Într'un cadru de sus al monumentului e Isus Christos, ducând crucea, de Vasari. P'o lespede enormă, de marmură albă, sunt trei figuri, trei femei d'o frumusețe clasică; ele reprezintă Italia care plânge, rezimându-și capul de mână, și cotul acestei mâni e rezemat de mâna stângă ce se odihnește pe genunchele drept; figurile din dreapta și stânga reprezintă musele (sculptura și pictura), toate trei operele lui Cioli. Tot pe această lespede, la spatele Italiei întristate, din marmoră ceva mai închisă, e cioplit o formă de icoștiug, în mijlocul cărului, pe un soclu, e așezat bustul lui Michelangelo, de Lorenzi.

În apropiere, partea dreaptă, cum întri în biserică, este înmormântat Dante. Sus, pe monumentul ca un altar, e bustul poetului, în dreapta o figură, Musa (poesiei) care plânge, ținând în mână o cunună, în stânga altă figură. Italia, închipuță printr'o femeie; toate aceste sculpturi moderne de Ricci.

Dăm mai departe de monumentul Alfieri, de Canova.

Cel al lui Machiavelli e de Spinazzi. Zeița justiției ține în mână stângă

balanța, ear în dreapta bustul lui Machiavelli.

Donatello are apoi aci o statuă celebră: „Annunziona“, din granit. Urmează monumentul poetului Leonardo Bruni, de Rossalino... Mai încolo, tot pe partea dreaptă, monumentul Rossini (marele compozitor), unde e o statuă, Armonia, d'o rară perfecțiune, opera lui Casioli.

Dăm apoi de Capela Medicis, cu picturi de maeștri della Robbia, Giotto etc. În sacristiu sunt frescuri de Giovanni da Milano și Agnolo Gaddi.

În fundul bisericii, în capela a treia, este monumentul prințesei Charlotte și Iulia Bonaparte, de Bartolini, superb prin simplitatea sa. Sub bustul uneia din prințese inscripția mândră: „Digne de son nome“.

D'asupra altarului d'aici, pe două plăci de marmură sunt gravate numele mai multor patrioți din Toscana căzuți în luptele dela Montanara și Curtatoro (1848):

În Capela Bardi (partea stângă a bisericii) e Restignirea, de Donatello și mausoleul contesei Zamoyka, de Bartolini, monumentul Cherubini, de Fantacchiotti, Donatello, de Luchesi, Americo Vespuccio, Galileo Galilei etc.

Institutul de asigurare „Transilvania” înființat înainte cu vre-o cățiva ani în Ungaria de sus agentul de probă cu scopul să a-și estindă eventual activitatea și în acele părți ale țării. Parte vază institutul, care există deja de 85 de ani parte remiile eftine și culantele condiții de asigurare îndreptățiau așteptarea, că banca de asigurare va obține rezultate corespunzătoare și în noul reion. Natural, că institutele de concurență priveau cu ochi răi o astfel de estindere a „Transilvaniei” și este constatată, că această împrejurare a dat impulsul atacurilor ziaristice cu totul nejustificate.

„Transilvania” s'a văzut decepționată în așteptările sale referitoare la afacerile din Ungaria de sus și de oare-ce s'au arătat aici numai pierderi, institutul se retrage — după-cum s'a făcut deja comunicare în această direcție din partea prezidiului în ultima adunare generală — pe vechiul ei teren de activitate, unde va lucra mai departe în mod strict real. Cu această credem, vor amuți și vehemente atacuri ziaristice.

Consiliul de administrare:

Dr. Wilhelm Bruckner m. p.
president.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 1 Iunie n. 1903.

Intâlnire de regi. Din București ni se scrie, că regele George al Greciei îi va face regelui Carol o vizită. Această călătorie se proiectase deja în luna Februarie în Abaszia, dar în urma împrejurărilor politice din România a trebuit amânată. Scopul călătoriei e lămurirea relațiilor și evenimentelor din Orient. Timpul călătoriei nu este încă hotărât, dar probabil va fi la vară, când curtea României va petrece în Sinaia.

Alegerea dela Dobra. Alegerea ne depășău în cercul Dobra s'a pus pe Sâmbătă 6 Iunie n. — Se apropie ziua izbânda!

Instalarea noului protopop al Radnei. Eri, Duminecă s'a instalat cu cuvenita solemnitate, prin P. Cuv. Sa dl director seminarial, Romul Ciorgar, noul protopop al Radnei dl Procopiu Ghivulescu. A fost lume multă și însuflețirea generală. În numărul dublu vom da raport detaliat.

Non advocat român. Aflăm cu plăcere că harnicul nostru tinăr Dr. Aurel Grozda a depus cu succes foarte bun censura de

Biserica aceasta (lungă de 116 m. și largă de 39 m.) are fațada spre pieța cu același nume.

E clădită la 1295, dar d'atunci s'a mai renovat, astfel fațada — din marmură albă, cu desene ce ne amintesc Domul — s'a făcut de arhitectul Matas, din ordinul papei Pius IX (1857).

În mijlocul pieței este statuia din marmură de Cararra a lui Dante, capod'operă a sculpturii moderne italiene.

Santa Maria Novella.

O pieță mare, poate cea mai mare în oraș, locul de întâlnire al congresiștilor români împraștiați pela diferite otele. Într'un colț al pieței este catedrala cu același nume. Zidirea ei a început la 1279, sub conducerea arhitecților Fra Sisto da Firenze și Fra Ristoro da Campi, și alții după moartea lor. Fațada s'a terminat abea pela 1470, după planul lui Leon Batista Alberti. Are o lungime de 99 și lățime de 28 m.

Michelangelo zicea că biserica asta e mireasa sa, atât o admira.

Interiorul e bogat în frescuri și icoane sfinte de mamești ca Giotto, Gaddi, Silvio și Tadeo da Fiesole, Machiotti, Ghirlandajo etc.

Între alte lucruri celebre, în Ca-

advocat înainte tablet din Tîrgul-Murșului, Vineri la 29 Mai n. — Felicitările noastre!

Comitetul parohial al bisericii gr.-or. din Arad a ținut ieri ședința sub prezidenția dlui Dr. Oncu, prezenți fiind d-nii V. Beleş, protopop, Traian Vajian, preot, Sava Raicu, N. Marcu, C. Don, G. Luca, Russu Șirianu, I. Anclu, Iustin Olariu, N. Ștef, I. Moldovan etc.

Între altele s'a luat cu plăcere la cunoștință mai multe donațiuni ce creștine evlavioase au făcut sfintei biserici. Vom reveni.

Proces interesant s'a desbătut Sâmbătă la Curtea cu jurați din Oradea-Mare. Acusat era, pentru leșă majestate, Horvat redactorul lui „Füles Bagoly”, care în secolul său de a ajuta pe stărișul Hamsea în scaunul vladicesc, publicase astă-vară câte-va șire sub o spânzuraitoare, spunând că cel care-l va face pe Mangra episcop, spânzuraitoare merită. Procurorul a confiscat atunci numitul pamflet și a pornit proces. Curtea cu jurați l'a achitat însă pe Horvath, primind explicația sa, ș'anume că spânzura-toarea a înțeles-o nu pentru M. Sa, ci pentru — Mitropolitul Meșianu!

Brava explicare... Și când ne aducem aminte cu câtă mândrie spunea „Füles Bagoly” chiar astă-vară că I. P. S. Sa Mitropolitul dela Sibiu este abonamentul său.

Scriitor defraudant. Virág I. Béla (cum îl vor fi chemat oare mai înainte?) redactorul foii picante „Kis Értelap” a defraudat o cauție de 12.000 coroane și a luat-o la sânătoasă. — Îl urmăresc.

Primar în Șepronș a fost ales alaltăieri candidatul poporului, Iosif Matet. Alegerea s'a făcut în liniște, ceea-ce s'ar fi putut întâmpla și întâia oară, dacă administrația n'ar fi forțat alegerea urgisitului Pérv Florea.

Perepețiile emigranților români. Foile îngurești aduc o știre despre un grup de zece români din Transilvania, cari au emigrat în America, de unde au fost trimiși înapoi și au sosit alaltăieri la Rutka într'o stare de plâns, de aici fiind-că n'aveau bani să-și scoată bilete, au fost escortați pe jos la T.-St.-Mărtin la solgăbiră. Aici au fost băgați în grajdul dela casa comitatului, unde fiind lănuși de foame și-a făcut mișă de ei directorul dela școala de meserii Banffy, și le-a dat pâne; acest grup, despre care foile maghiare nu spun anume, din care parte a Transilvaniei sunt, au pornit de acasă încă din iarnă, având de țintă se ajungă în Cleveland. Niște agenți însă i-au deturnat de la această țintă îndemnându-l să meargă în Canada, unde, spuneau ei, sunt mai căutați

pela Gaddi este „Restignirea” de Brunelleschi; capela Spaniolă e vestită pentru frescurile sale multe (de Gaddi și Martini), cari reprezintă scene biblice și câte-va portrete.

În pieță sunt așezate două obeliscuri, din marmură de Seravezza... De trei sute de ani stau acolo și vremea par-că li-a fost mamă dulce, atât de bine-s cruceate.

Signoria.

Eată un colos — delicat. E ca o cetate, numai din peatră, în patru colțuri, dar atât ferestrele bine tăiate, cât mai ales chenarul superior, d'asupra cu șirul de ferestre mai mici și întretăierea extremității de sus a zidului dau întregii clădiri un aspect draguț. Se mai adaogă apoi turnul (înalt de 94 metri), d'asemeni numai din peatră, zidit cu atăta măiestrie și care pare că stăpânește întreaga împrejurime... Își poate închipui ori-și-cine, că e un aspect rar în felul lui de pe terasa superioară deschisă a turnului. De dimineață și până în seară nici nu lipsesc d'acolo vizitatorii, cari așa zicând sorb cu privirea tot ce li-se înfațesează din acea înălțime.

Înălțimea acestui palat (Vechio, cum îl mai zice) este cam cât a unei case moderne cu 5—6 etaje și fațada

lucrătorii. Emigranții au ascultat de agenți și s'au dus în Canada, unde însă n'au găsit de lucru. Atunci s'au dus la Newyork. Aici i-a luat poliția în primire și legându-l cot la cot i-a dus la birourul de emigrare, unde i-au ținut închis timp de 14 zile, după care i-au pus pe vapor și i-au expediat la Hamburg, de unde au plecat mai departe. Când au sosit în Ratka, Români nu mai aveau din cele 3—400 coroane cu câte au plecat, nici un creișar.

Alegere de preot. Din Denta ni-se scrie, că Duminecă în 4/17 Mai s'a ținut acolo sub prezidiul șefului tractual, P. O. D. Ioan Pinciu, alegere de preot. S'a ales cu majoritate de voturi și cu însuflețire părintele Silviu Colojoară. Prin alegerea părintelui Colojoară credem, că afacerile noastre bisericești-scolare din Denta vor lua un avânt îmbucurător.

Necrolog. Subscriși cu inima înfrântă de durere aduc la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoșcuților încetarea din viață a iubitului nostru frate respective cumnat Teofil Frâncu, șef de birou în ministeriul cultelor și instrucțiunilor publice din România, decorat cu medalia Bene Merenti cl. II, pentru merite literare și cu ordinul Coroana României, întâmplat în comuna natală Benic azi în 27/14 Mai la 8 ore a. m. după lungi și grele suferințe. Rămășițele pământești ale marelui defunct se vor depune spre veșnică odihnă Vineri în 29/16 Mai a. c. d. a. la 3 ore în cimitirul gr.-cat. din loc. Benic, la 27 Mai 1903. Laurian Frâncu, Sofia Frâncu, ca frate și soră, Maria măritată Frâncu ca cumnată.

— Subscriși cu inima înfrântă de durere vă anunțăm încetarea din viață a iubitului și neuitatului nostru șofit resp. mame, surorii, cumnate și mătușe Maria Ghidiu născ. Popasu, întâmplată în Sibiu Marți în 18/27 Mai a. c. la 3 ore după amiază, în al 44-lea an al căștil și în al 22-lea an al fericitei căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpului decedat se vor depune spre veșnică odihnă Duminecă în 18/31 Mai la 3 ore p. m. în cimitirul bisericii gr.-or. române din loc. Caransebeș în 16/29 Mai 1903. Ioan Popasu, Dr. Constantin Popasu ca frați. Andreiu Ghidiu, presb. ca șof, Titu și Constantin ca fili. Dr. Valeriu Olariu, Dr. Sever Mureșianu ca cumnați. Elena Olariu n. Popasu, Emilia Mureșianu n. Popasu ca surori. Lucia și Elvira Olariu, Lucreția și Lucrețiu Mureșianu ca nepoate și nepot.

Congregațiile noastre și obstrucția. Brașov. În congregația de Vineri Sasii și Maghiarii au votat o rezoluțiune în care se cere dela dietă să ia toate măsurile pentru combaterea și curmarea obstrucțiunii și restabilirea stărilor normale constituționale. Membrii români, văzând în această rezoluțiune un vot de încredere indirect dat majorității parlamentare și guvernului, au declarat că nu s'alătură la rezoluțiune și se abțin dela vot.

are o destul de modestă poartă ear ferestre șapte într'un rând. Clădirea lui s'a decretat la 30 Dec. 1298. Acum servă ca local primăriei, odinioară era palatul Signoriei Florenței, care stăpânea peste republica Toscanei. La 1234 a fost restaurat ear la 1565, când s'a serbat nunta Annei de Austria cu Francisc I, mare duce de Toscana, interiorul lui a fost înfrumșețat cu frescuri de cei mai celebri pictori.

În interior sunt două săli istorice: cea mare, numită „Cinquecento” și alta mai mică, „Duecento”. Cea dintăiu (reclădită la 1495 de Cronaca) e bogată îndeosebi în frescuri și statui, și în amândouă sunt gobelinuri superbe ș'amândouă au fost martore multor scene ce au îmbogățit viața Medicilor și însași istoria Florenței. Ușa acestela din urmă e opera lui Donatello.

În fața palatului, drept decoruri mari ale pieței, sunt așezate două grupuri de statui: Hercule și Cacus, de Baccio Bandinelli și Fântâna lui Neptun, de Bartolomeu Ammannati; Neptun are o înălțime de 6 metri, e din marmură albă, sculptat la 1563.

Russu Șirianu.

Deva. Congregația comitatului convocată pe Vineri a fost foarte bine frecventată. Comitetul permanent a propus, să se voteze încredere guvernului și să se protesteze contra obstrucțiunii din dietă. A urmat o dezbateri vehementă până la amiază. Mulți din Maghiarii au vorbit, unii pro, alții contra. Români au păstrat o atitudine deamă, desfășurând o luptă strășnică contra primirei propunerii comitetului permanent. Majoritatea însă a primit propunerea.

Politeță americană. Ultimul congres al Presei ce s'a ținut la Berna, primise invitația presei americane de a merge să țină viitorul congres la St. Louis.

Americanii oferiseră 400 de invitații, adăogând că, după obicei, doamnelor congresistilor însurași vor putea să profite de avantajile congresului, plătiind transportul pe jumătate.

De curând, organizatorii americani au anunțat că vor putea să dea numai 300 de invitații și că doamnelor nu vor fi admise decât plătiind costul întreg al călătoriei.

Buroul internațional al Presei a hotărât atunci să refuze invitația americanilor și a ține viitorul congres din 1904 la Berlin.

Scandal în cafenea. Sâmbătă sara s'a întâmplat în Pozsony, în cafeneaua Palugyay un scandal mare între oficiali și civili. În cafenea chefuiuau mai mulți oficiali din armata comună, cari înainte de a pleca se puseră la ceartă cu proprietarul cafenelei, Carol Palugyay. Cearta a devenit vehementă. În focul certii unul dintre oficiali își acosease sabia și-l rani pe Palugyay greu. În Pozsony nu se vorbește decât de acest scandal.

Restaurantul dela Kanya se renovează de tot. Trecând în proprietatea dlui Stefan Kolbay, care mulți ani a muncit în restaurantul dela „Crucea albă” și „Kass” se va schimba cu totul, devenind un local modern. Atragem încă de acum atenția Românilor asupra grădinei plăcute și berii bune.

Convocare.

Despărțământul Arad al Reuniunii învățătorilor dela școalele populare ort.-române din protopopiatela Aradane I VII a lansat convocarea următoare:

Basat pe dispozițiile noastre statutare și în conformitate cu concludul XI din conferința noastră preamersă, convocăm a li conferința ordinară din a. administrativă curinte, la școala noastră confesională din Șeitin, unde instrue învățătorul Ioan Roman, pe Mercuri în 10 Iunie, (28 Maiu) a. c. la 8 ore înainte de amiază.

PROGRAMA:

- Asistare la chemarea Duhului Sfânt.
- Ascultarea examenului din școala învățătorului susnumit.
- Deschiderea conferinței și constatarea prezenților.
- Raportul prezidial.
- Discuțiuni asupra celor experiate la examen.
- Prelegeri practice și disertațiuni.
- Executarea concludelor restante dela adunarea generală.
- Propunerii și interpelări.
- Restaurarea biroului pe noul period de 3 ani, 1903—1906.
- Incassarea taxelor restante și curente.
- Alegerea locului și timpului pentru conferința proxima.
- Incheiere.

Arad, la 25 Maiu n. 1903.

Iosif Moldovan,
președinte.

NB. Plecarela din Arad va fi Marți la 9 Ianuarie (27 Maiu) a. c. 4 11 p. m. Membri din Șeitin sunt rugați și pe această cale a face dispozițiuni pentru trăsuri dela gara din Nădlac și de cuarțirele trebuincioase.

AVIS.

Aducem la cunoștința st. nostri abonenți că am trimis la adresa tuturor acelora cari sunt în restanță cu abonamentul foii, chitanță despre această restanță. Rugăm dară pe toți cet.-ce au inimă pentru fot românești să binevoiască a rescumpăra aceste chitanțe, cari li-se vor presenta prin oficiul postal competent. Adm. Trib. Pop.

Red. respons. Ioan Russu Șirianu.
Editor Aurel Popovici-Barcianu.

CREMA

MARGARETA

este cel mai sigur mijloc pentru producerea, perfecționarea și conservarea

FRUMUȘETEL.

Acest minunat, preparat nevătămător, curat și fără grăsimi are un efect uimitor.

In câte-va zile face să dispară alunițele, petele de ficat, coji, jupuiturile, bubițele, punct. negre (comedonele) și toate afecțiunile de pe. Netezește încrețiturile și ciupiturile de vârsat (bubab) având efect chiar și asupra celor mai înaintați în vîrstă, cărora le face pielea tină și frumoasă.

Dr. Mosengeil și Metzger, renumiții prof. vindecă încrețiturile de pe obraji cu ajutorul masajului. Spre acest scop Crema Margareta este cea mai potrivită. Dacă fața zilnic se masează cu Crema Margareta, dispar nu numai alunițele, petele de ficat și alte necurătenii de piele ci și creșturile, ciupiturile de bubab și alte anomalii cauzate prin bătrânețe, griji, boală, etc. Un preservativ în contra arșitei soarelui și vîntului. Și ziua se poate întrebuința.

1 buncan mare costă 1 fl., unul mic 50 cr. Pudra de damă Margareta 60 cr. Săpun Margareta 35 cr. Pasta de dinți Margareta 50 cr. Regeneratorul părului produce culoarea originală a părului încrunțit 1 fl. Blondinisarea părului de ori-ce culoare. Părul primește o culoare aurie 1 fl 50 cr. Pomada tannochinica cel mai bun mijloc spre cultivarea și creșterea părului 35 și 50 cr. Resucitor de mustețe Bohus de Világos spre cultivarea mustețelor 25 și 35 cr.

989 1-

Clement Földes

Arad, str. Deák Ferencz Nr. 11.

KALMÁR JÓZSEF

mechanic.

Recomandă

Bicicletele

sale de cea mai bună calitate.

Are în deposit gumă interioară și esterioră de prima calitate, și tot felul de părți constitutive d'ale bicicletelor.

Eftine și pe lângă garanție efectuează

975 6-

Reparaturi de biciclete,

instalări de

sonării electrice și telefonuri.

Toate pe lângă garanție.

Strada Salacz nr. 2. Telefon nr. 242.

Mă angajez la

CĂLCAT LUCIOS CA OGLINDA,

la case, sub condiții extra-ordinar de avantajoase.

941 7-15

Cu stimă

D-na Frohaska Ferencz,
Arad, Kapa-utca 47.

In atenția publicului!

Am onoare a aduce la cunoștința M. On. public, care dorește a zidi, că biroul meu de zidire din strada Knéich Károly Nr. 3, din 1 Maiu st. n., l'am mutat în str. Kapa Nr. 37.

Când mulțumesc M. On. public pentru părtinirea de care m'a vrednicit în decurs de 7 ani, îl rog să binevoască a mă onora și mai departe cu ea.

Cu deosebită stimă: 989 6-20

Szidor János,

măstru-zidar diplomat, membru al asociației arădane a măștrilor diplomați și îndreptățiți.

949 11-30 PĂLĂRIERUL

MÁLY ALBERT

— ARAD, Piața Boros-Beni Nr. 8. —

Primește colorarea pălăriilor de postav și paie, bărbătești și femeiești; asemenea curățirea și transformarea lor după moda cea mai nouă. Călcarea cilindrelor, transformările le efectuează cu preț prompt.

Se primesc comande și din provincie.

BIEDL JÓZSEF

coloritor și pictor de odăi, imitator 967 4-25 de lemn și marmură.

Arad, piața Libert. (vis-a-vis de statuie)

Primește toate lucrările ce se țin de branșa asta, chiar și cele mai grele.

pictări de odaie,

precum și coloriri și imitari de lemn indigen sau exotic (fioderare) în execuție de gust, pe lângă prețuri moderate.

Primește tot-odată curățirea locuințelor de tot felul de insecte, pe lângă garanție. Comandele din provincie prompt și grabnic.

La comande pe sama bisericilor rabat.

In atențiunea ziditorilor, a proprietarilor de case și a chiriașilor!

978 2-50

Avem onoare a Vă atrage atenția asupra

atelierului nostru de lăcătuși și reparaturi

din ARAD, str. Varjassy Józsf 12, unde executăm lucrurile în fier de lipsă la zidiri, gratis la mormiști și vetre practice, precum și tot felul de reparaturi de soiul asta, pe lângă prețuri foarte favorabile și garanție deplină.

Cu toată stima:

VANCSÓ și LANG,

lăcătuși de artă și zidire.

LANCSÁRICS JÓZSEF

CIOBOTAR.

— Arad, strada Nagyvárad Nr. 3. —

primește toate lucrările, cari aparțin branșei sale, le efectuează după moda cea mai nouă, din materialul cel mai bun și pe lângă prețuri foarte moderate.

948 9-25

Nizuința lui e: ca prin lucrări conștiincioase să-și păstreze și pe viitor încrederea mușterilor săi.

Reparaturile se execută prompt și cu îngrijire.

Haine pentru domni

cu preț excepțional de ieftin după cea mai modernă croitură

Arad, strada Szent-Pál Nr. 3.

(Vis-à-vis de cafeneaua Erdélyi).

Din stoffe indigenă și englezească. Executarea cu gust. Deasemenea fac ori-ce reparaturi cu preț avantajos. Rog spriginul onoratului public.

Cu distincție stimă:

937 10-50

Wolster Izsó,
croitor bărbătesc.

Kiss Albert,

tapiter și decorator.

Arad, strada Varjassy József 13.

Primește tot felul de lucrări de tapiserie și decorațiuni, confecționare de madrațe și ori-ce reparări cu cele mai modeste prețuri.

Canapele și madrațuri se găsesc în în permanență în depositul meu. 961 9-50

Urm. lui Papp Kálmán,

atelier de aurării, argintării și giuvaericeale, Arad, strada Fábán 12 (Casa Bonta).

Primește lucrări în aur, argint și giuvaericeale, apoi aranjarea de altare, străformarea sau aurirea lor din nou. Prețuri eftine, serviciu prompt. 956 7-50

Sensație medicală.

Cel mai bun, mai igienic și cel mai modern mijloc pentru curățirea dinților și a gurei este:

„Pasta de dinți din cărbune de teiu“

(Pate dentifrice au charbon de tilleul)

„IBOLYKA“

fiindcă: curățește dinții admirabil și-l face după întrebuințare de câteva-ori albi ca zăpada, desodorează și desinfectează — este în genere cunoscut efectul cărbunelui de a absorbi mirosul neplăcut al deosebitelor materii, — împiedică putrezirea nutrimenților rămase printre dinți, precum formarea petrelor de dinți; are un miros răcoritor și plăcut, și coroana eminentelor sale însușiri este conservarea dinților, întărirea gingiilor și împrejurarea că preparându-se în laboratorul chimic sub îngrijire medicală specială este lipsită de ori-ce efect dăunător.

Fiindcă prelângă curățirea dinților cu pastă este neapărat de lipsă și folosirea unei ape de gură care să desinfecioeze întreaga cavernă a gurei recomand: apa mea de gură

„IBOLYKA“

care pe baza analizei chimice făcută de mai multe celebrități intruneste în sine toate condițiunile igienice ce să recer de la o apă de gură adecă: desinfecioază și nimiceste perfect ori-ce microbi, este neutrală, are un gust plăcut și răcoritor întărește membrana gurei și nu atacă dinții ca și cele mai multe ape de gură existente.

Scutit prin lege.

Să pot căpăta în toate farmaciile, parfumeriile și drogueriile.

Deposît general pentru Ungaria „Iosif Török“, farmacist în Budapesta, Király-utca 12 și succesorii „Kochmeister Frigyes“ Budapesta, V. Nagy Korona-utca 32.

OTTO VOTSCH,

farmacist și proprietar de laboratoriu farmaceutic și chimic în Hátzeg.

Prețul unei paste 70 fil. unei sticle de apă de gură 1 cor. 50 fil.

Mulțime de dechierățiuni de recunoștință.

Spectatulul Domn Otto Votsch, farmacist în Hátzeg.

Constataz cu plăcere, cumcă pasta de dinți din carbuni de teiu „IBOLYKA“ și apa de gură „IBOLYKA“ parte în urma cercetării și esperinței proprii, parte prin observările făcute în decursul pracesii mele la pacienții și la cunoscuții mei, curățește admirabil dinții (mai bine decât celelalte paste esistente) nu atacă dentina, desodorează complet, împiedică putrezirea și are un gust plăcut și durabil. Iar apa de gură prin efectul materilor foarte antiseptice și totuși nestricăcioase ce conține, desinfecioază caverna gurei, nimiceste bacteriile în timpul cel mai scurt, fără a avea o înflință stricăcioasă asupra dinților; nu iritează membrana gurei și se poate folosi la ori-ce morb simțitor de gură. În urmarea gustului celui plăcut și al efectului recreator e una dintre apele de gură cele mai salutari. Ambele preparate pe baza însușilor escelente, ale efectului lor cu totul nestricăcios și pe baza preparării lor conform recerintelor igienice, le recomand cădătorilor mei și

991 1-

Dr. Leo Parasca, medic

Piane, pianine și note musicale

se găsesc în depositul meu înflințat în anul 1850 cu prețurile cele mai moderate, la dorință în rate, eventual pentru

inchiriat cu luna.

Pianele mele sunt din fabricile: Bösendorfer, Ehrbar, Heoffmann, Kern, Krämer, Koch și Korselt, Luner Lyra, Petrof, Proksch, Schnabel, Stelzhammer, Stingl, Schweighoffer, Thek și Weszsey.

— Primesc reparări și acordări de piane. —

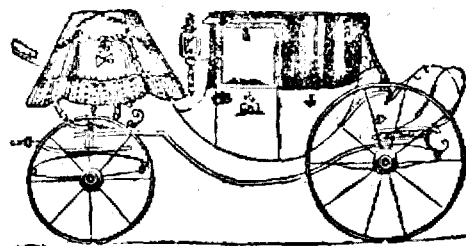
In biblioteca mea de imprumutare taxa lunară pentru cetit este 1 60 cor. pe lună. De volum 10 fileri.

IOSIF CRISPIN

Arad, str. Deák-Ferencz Nr. 28.

962 5-20 Nr. telefonului 35.

Trăsuri gata la dispoziție. Lucru de gust, prețuri moderate.

Comande din provincă se efectuează prompt și grabnic.

Tary Béla

— fabrică de trăsuri — și ateliere de lustruire. —

Arad, Boros Béni-tér nr. 10.

Primește fabricarea de trăsuri, calese și căruțe corespunzătoare tuturor recerintelor moderne, pe lângă execuție de gust. Primește d'asemini tot felul de reparaturi, și toate lucrările ce se țin de lustruire, pe lângă prețuri moderate. — Se recomandă mai ales atenției și părtinirii preș. st. domni proprietari de pământ.

990 1-25